

СТАНОВИЩЕ

От:	Доц. д-р Катя Неделчева Антонова Икономически университет – Варна, Професионално направление 3.8. Икономика Научна специалност: Икономика и управление (човешки ресурси и строителство)
Относно:	дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по научна специалност „Икономика и управление (недвижима собственост)“ в УНСС - София
Автор на дисертационния труд:	Антон Кирилов Праматаров
Тема на дисертационния труд:	Фасилити мениджмънт на комплекс от лечебни заведения
Основание за представяне на становището:	Съгласно Заповед № 525/ 11.03.2022 г. на доц. д-р Михаил Мусов, зам.-ректор по научноизследователска дейност и международно сътрудничество на УНСС - София за участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд и Протокол № 1 от 17.03.2022 г. от заседание на научното жури, съгласно който са определени членовете на научното жури, изготвящи рецензии и становища

1. Информация за дисертанта

Дисертантът Антон Праматаров се е обучавал по докторска програма към катедра „Недвижима собственост“, Бизнес факултет на УНСС - София по професионално направление 3.8. Икономика, научната специалност „Икономика и управление (недвижима собственост)“ съгласно заповед № 1023 / 29.03.2018 г. на Ректора на УНСС. Обучението е осъществено в **задочна форма на докторантура, финансирана от държавата** за четири години с научен ръководител **доц. д-р Георги Забунов**.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

2.1. Структура и обем на дисертационния труд

Представеният дисертационен труд на тема: „**Фасилити мениджмънт на комплекс от лечебни заведения**“ е структуриран в увод, три глави с параграфи, заключение, приложения и използвана литература. Изследването е в общ обем от 384 страници, в т.ч. основен текст от 264 страници с 24 фигури и 4 таблици, 119 страници приложения и 19 страници използвана литература (186 източника, от които 70 източника на английски език и 15 интернет страници).

2.2. Оценка за актуалност на темата, обект, предмет, цел, задачи, основна теза, използвана научна литература

Темата на дисертационния труд отговаря напълно на съдържанието му и е с нарастваща актуалност през последните години. Процесът, свързан с организацията и

управлението на немедицинските дейности в лечебните заведения е сложен и многообразен и цели подобряване на управленската, икономическата и обществената политика в сферата на здравеопазването. Дисертантът Антон Праматаров разглежда фасилити мениджмънта (ФМ), като интердисциплинарна бизнес функция, чрез която да бъдат решавани организационните и логистични проблеми, които възникват при недобро управление на немедицинските дейности и могат да доведат до забавяне и/или влошаване на качеството на основната дейност, а именно медицинското обслужване. Актуалността на темата се засилва и предвид ролята на фасилити мениджмънта за комплексите от лечебни заведения в условията на разразилата се през изследвания период пандемия от коронавирус (COVID-19).

В увода на дисертацията правилно се обосновава актуалността и значимостта на темата от позицията на основните проблеми пред управлението на комплексите от лечебни заведения и възможностите за въвеждане на единен подход на фасилити мениджмънта.

Дисертантът Антон Праматаров е формулирал точно обект, предмет, цел и задачи на изследването. Представена е научноизследователската теза, която се доказва в научната разработка.

Първа глава е посветена на основни теоретични въпроси за същността на фасилити мениджмънта. Анализират се основните характеристики и развитието на ФМ, изследват се особеностите при управлението на недвижимата собственост и на администрирането и организирането на немедицинските дейности в мултиболнични комплекси от лечебни заведения в България.

Във втора глава са изследвани фасилити услугите в структурата на два мултиболнични комплекса от лечебни заведения, представен е SWOT анализ и е изследвано влиянието на кризата с коронавируса върху фасилити услугите в лечебните заведения. Анализирани и систематизирани са мерките и действията, предприети в сферата на ФМ.

В третата глава е представено емпирично изследване за необходимостта от въвеждане на единен подход на ФМ в система от няколко лечебни заведения, обединени в мултиболничен комплекс. Представени са резултатите от анализ, който е направен на базата на проведено от автора анкетно проучване.

Използваните литературни източници за разработване на дисертационния труд са в обем от 201 броя, в т.ч. 15 интернет страници, които са необходимо условие за извършване на качествен критичен анализ на достиженията на теорията и практиката към този момент.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

3.1. Оценка на основни резултати

Фасилити мениджмънтът е една от новите и бързо развиващи се професионални функции в бизнеса и в сферата на недвижимите имоти и разкрива необходимостта организациите да подобрят своята оперативна ефективност чрез управление на услугите и управление на пространствата. Темата е актуална и недостатъчно изследвана в българската специализирана литература. До момента не са реализирани научни

изследвания върху проблемите, свързани с ФМ в мултиболнични комплекси от лечебни заведения, особено от гл. т. на обосноваването на необходимостта от въвеждането на единен подход на ФМ в подобни мултиболнични комплекси.

Считаме, че в представения дисертационен труд са налице следните по-важни научни и научно-приложни резултати:

- представена е логична структура на дисертационен труд, състояща се от увод, три глави с параграфи, заключение, приложения и използвани литературни източници;
- правилно са обобщени теоретичните постановки за изясняване на понятия, свързани с икономическата същност на фасилити мениджмънта;
- изведени са спецификите при управлението на недвижимата собственост, спецификите при администрирането и организирането на немедицинските дейности в лечебните заведения;
- представени са основни теоретико-практическите проблеми свързани със степента на влияние на ФМ върху ефективното функциониране на организациите;
- изведена е авторова класификация на основните фасилити услуги в двата мултиболнични комплекса;
- чрез SWOT анализ е направена оценка на силните и слабите страни, заплахите и възможностите пред ФМ в условията на пандемията от COVID-19.
- разработена е методика за изследване на проблема, свързан с въвеждането на единен подход на ФМ в мултиболничните комплекси от лечебни заведения, в т.ч анкетна карта, разработена от автора;
- представени са резултатите от проведеното сред мениджъри, експерти и медицински специалисти, заемщи различни ръководни длъжности в продължение на 5 или повече години (53 броя) проучване от дисертанта;
- систематизирани и обобщени са мерки и действия в сферата на ФМ и са формулирани изводи и препоръки към отговорните власти.

Посоченото по-горе ни дава основание да оценим високо усилията на дисертанта Антон Праматаров за направеното детайлно проучване на теорията и практиката в областта на фасилити мениджмънта в мултиболнични комплекси от лечебни заведения в България.

3.2. Оценка на използваната методология

За постигането на целта и доказването на основната теза дисертанта Антон Праматаров използва подходящи методи и подходи като историко-логически и описателен подход, методите на индукция и дедукция, анализ и синтез, метод на анкетно проучване, анализ и оценка на анкетни карти чрез статистически методи и др.

3.3. Оценка на изпълнение на поставените цел, задачи и научноизследователски теза

Изведените резултати на изследването и направените изводи и препоръки, дават основание да се твърди, че дисертантът Антон Праматаров е успял да постигне поставените в дисертационния труд цел и научни задачи и да защити научноизследователската си теза.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Приемаме посочените от дисертанта Антон Праматаров научни и научно-приложни приноси от направеното изследване като нашата оценка е следната:

- приноси №1и №2 (Автореферат, с. 75) – научни приноси, представляващи разширяване и обогатяване на съществуващи знания;
- приноси №№ 3, 4 и 5 (Автореферат, с. 75) - научно-приложни приноси, представляващи приложение на съществуващи методи, с формулирани изводи и препоръки към управленската практика.

Представените научни и научно-приложни приноси в автореферата, съответстват на изложението в дисертацията и на заложените цел и научноизследователски задачи (Автореферат, с. 9 и 10), като вярно отразяват постигнатите резултати.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Дисертантът Антон Праматаров е представил, заедно с дисертационния труд и 8 броя публикации, от които две статии и шест доклада. Те са издадени в периода 2015 – 2021 г. и информират в достатъчна степен научната общност за дисертацията.

Оценката ни за представените публикации по дисертационния труд е положителна, тъй като в количествено и в качествено отношение напълно удовлетворяват изискванията за придобиване на образователната и научна степен „доктор“.

6. Оценка на автореферата

Представеният автореферат е в обем от 77 страници, като считаме, че отговаря на изискванията за съответствие с дисертацията и дава достатъчно пълна и вярна представа за направеното изследване.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Могат да бъдат посочени някои критични бележки и препоръки в представения дисертационен труд, но те в никакъв случай няма да намаляват положителното ни отношение към изследването.

Препоръчваме на дисертанта Антон Праматаров да насочи усилия към работа по нови публикации по изследваната тема, в т.ч. статии и студии, което ще даде възможност за по-голяма публичност на научната разработка.

Една от възможностите, посочени от дисертанта в SWOT анализа е „Модернизиране на сградния фонд с мерки за енергийна ефективност“. Посочената възможност кореспондира с резултатите от проведеното от автора анкетно проучване, като 73,59% от респондентите, участвали в това проучване са на мнение, че въвеждането на такава политика ще е от полза и за пациентите и за екипите на отделенията(клиниките).

Считате ли, че за значително намаляване на разходите за отопление, охлаждане и осветление, които са около 20,67% от стопанските разходи на МБАЛ-София, ВМА (стр. 154 от дисертационния труд) е възможно използването на възобновяеми енергийни източници, в т.ч. геотермална и слънчева енергия? Как оценявате тази възможност?

8. Заключение

На основание на изложеното по-горе, даваме **положителна оценка** на предложения дисертационен труд на тема **„Фасилити мениджмънт на комплекс от лечебни заведения“** и предлагаме на уважаемите членове на научното жури да гласуват **за присъждане на образователната и научна степен „доктор“** по професионално направление 3.8. Икономика, научната специалност **„Икономика и управление (недвижима собственост)“** на дисертанта **Антон Кирилов Праматаров**.

Член на научното жури:

Доц. д-р Катя Антонова

Дата: 15.04.2022 г.
гр. Варна